

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XXX. Praeceptum Ludovici Pij Imperatoris pro Ecclesia Aurelianensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

Et quandoquidem divina vocatione supradictus Abbas vel successores ejus de hac luce migraverint, quandiu ipsi monachi inter se tales invenire poterint qui ipsam congregationem secundum regulam sancti Benedicti regere valeant, per hanc nostram auctoritatem & consensum licentiam habeant eligendi Abbates; quatenus ipsos monachos, qui ibidem Deo famulantur, pro nobis & conjuge proleque nostra atque stabilitate totius imperij nostri à Deo nobis concessi, ejusque clementissima miseratione per immensum conservandi, Domini immensam clementiam jugiter exorare delectet. Hanc itaque auctoritatem, ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris verius credatur & diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari jussimus.

Signum Ludovici serenissimi Imperatoris.

Dutandus Diaconus ad vicem Helifachar recognovit.

Datum VI. Idus Decembris anno Christo propitio secundo imperij Domini Ludovici piissimi Augusti, Indictione octava.

Actum Aquilgrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

XXIX.

Præceptum Ludovici Pij Imperatoris pro monasterio sancti Hilarij in diocesi Carcassonensi.

Ex archi-
vo S. Hilarij.

IN nomine Domini Dei & salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si erga loca divinis cultibus mancipata propter amorem Dei ejusque in eisdem locis sibi famulantes beneficia oportuna largimur, præmium nobis apud Dominum æternæ remunerationis rependi non diffidimus. Idcirco noverit sagacitas seu utilitas omnium fidelium nostrorum tam præsentium quam & futurorum quoniam vir venerabilis Monnellus Abba ex monasterio sancti Hilarij, quod est situm in pago Carcassonensi super rivum qui dicitur Leuchus, constructum in honore sancti Saturnini martyris, ubi etiam prædictus sanctus Hilarius confessor corpore requiescit, ad nostram accedens clementiam, detulit obtutibus nostris quandam auctoritatem Domini & genitoris nostri Karoli bonæ memoriæ piissimi Augusti, in qua continebatur insertum qualiter idem genitor noster ipsum monasterium ad deprecationem prædecessoris sui Nampionis Abbatis sub suo suscepisset mundeburdo vel defensione, videlicet ut monachi in eodem monasterio commorantes cum omnibus rebus eorum quietè vivere absque alicujus infestatione licuisset. Pro firmitatis namque studio postulavit nobis prædictus Monellus Abba ut etiam monasterium cum cellulis sibi subiectis, quæ nuncupatur Garelianus, & alia quæ nuncupatur sancti Martini, & villam juxta ipsum monasterium quæ vocatur Salas, ubi est Ecclesia constructa in honore sanctæ Mariæ semper virginis, quam & nos eidem monasterio concessimus,

Tom. II.

cum adjacentis vel terminis prædictorum locorum, sub nostra contineremus defensione & immunitatis tuitione. Cujus præcibus ob amorem Dei & reverentiam divini cultus libenter aures accomodare placuit, & hoc nostræ auctoritatis præceptum immunitatis atque tuitionis gratiam fieri decernimus, per quam præcipimus atque jubemus ut nullus iudex publicus vel quilibet ex judiciaria potestate in Ecclesias aut loca vel agros seu reliquas possessiones prædicti monasterij, quas moderno tempore justè & rationabiliter possidet, vel quæ etiam deinceps in jure ipsius sancti loci voluerit divina pietas augeri, ad causas audiendas, vel freda exigenda, aut mansiones vel paratas faciendas, aut fidejussores tollendos, aut homines ipsius monasterij tam ingenuos quam & servos super ipsius terram commanentes injustè distringendos, nec ullas redibitiones aut illicitas occasiones requirendas, nostris & futuris temporibus ingredi audeat, vel ea quæ supra memorata sunt penitus exigite præsumat, & quicquid de rebus præfati monasterij fisco sperate poterit, totum nos pro æterna remuneratione præfati monasterio concedimus, ut in alimonia pauperum & stipendia monachorum ibidem Deo famulantium perpetuò proficiat in augmentum. Et quandoquidem divina vocatione supradictus Abba vel successores ejus de hac luce migraverint, quandiu ipsi monachi inter se tales invenire poterint qui ipsam congregationem secundum regulam sancti Benedicti regere valeant, per hanc nostram auctoritatem & consensum licentiam habeant eligendi Abbates; quatenus ipsos monachos, qui ibidem Deo famulantur, pro nobis & conjuge proleque nostra atque stabilitate totius imperij nostri à Deo nobis concessi, ejusque clementissima miseratione per immensum conservandi, Domini immensam clementiam jugiter exorare delectet. Hanc itaque auctoritatem, ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris verius credatur & diligentius observetur, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari jussimus.

XXX.

Præceptum Ludovici Pij Imperatoris pro Ecclesia Aurelianensi.

IN nomine Domini & salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si liberalitatis nostræ munere locis Deo dicatis quiddam conferimus beneficij, & necessitates ecclesiasticas ad petitiones sacerdotum nostro relevamus juvamine, atque imperiali tuemur munimine, id nobis & ad mortalem vitam temporaliter transigendam & ad æternam feliciter obtinendam profuturum liquido credimus. Noverit interea sagacitas seu utilitas omnium fidelium sanctæ Dei Ecclesiæ nostrorumque tam præsentium quam & futurorum quia vir venerabilis Theodulfus Aurelianensis Ecclesiæ Archiepiscopus obtulit obtutibus nostris auctoritatem Domini & genitoris nostri

Ex char-
tulario Ec-
clesiæ Au-
relianensis.

VVuu

bonæ memoriæ Karoli piissimi Augusti in qua erat insertum quod idem genitor noster & prædecessores ejus, Reges videlicet Francorum, Ecclesiam sanctæ crucis, cui auctore Deo ipse Theodulfus prælatus est, sub suo munimine & defensione consistere fecissent, & eorum immunitatum auctoritatibus hæcenus ab inquietudine judicariæ potestatis eadem munita atque defensa fuisset Ecclesia. Ob rei tamen firmitatem postulavit nobis idem Theodulfus Episcopus ut paternum morem sequentes, nostræ immunitatis præceptum eidem fieri censeremus Ecclesiæ. Cujus petitioni libenter adnuimus, & hoc nostræ immunitatis præceptum prodivini cultus amore & animæ nostræ remedio erga ipsam sanctam sedem fieri decrevimus; per quod præcipimus atque jubemus ut nullus iudex publicus, vel quilibet ex judicariæ potestate, aut ullus ex fidelibus nostris tam præsentibus quam & futuris in Ecclesias aut loca aut agros seu reliquas possessiones quas moderno tempore in quibuscumque pagis vel territoriis infra ditionem imperij nostri iuste & legaliter memorata tenet vel possidet Ecclesia, nec in eas res que deinceps à catholicis viris eidem conlata fuerint Ecclesiæ, ad causas audiendas, vel freda aut tributa exigenda, aut mansiones vel paratas faciendas, aut fidejussores tollendos, aut homines ipsius Ecclesiæ tam ingenuos quam servos super terras ipsius commanentes distringendos, nec ullas redibitiones aut illicitas occasiones requirendas, nostris & futuris temporibus ingredi audeat, nec ea que supra memorata sunt exigere penitus præsumat. Sed liceat præfato Præfultis suisque successoribus res prædictæ Ecclesiæ, cum cellulis sibi subjectis & rebus vel hominibus ad se aspicientibus vel pertinentibus, sub tuitionis atque immunitatis nostræ defensione, remota totius judicariæ potestatis inquietudine, quieto ac libero ordine possidere, & nostro fideliter parere imperio, atque pro incolunitate nostrâ, conjugis, ac prolis, seu etiam totius imperij à Deo nobis collati ejusque clementissima miseratione per immensum conservandi stabilitate unâ cum clero & populo sibi subiecto Dei immensam clementiam jugiter exorare. Et quicquid de præfata rebus Ecclesiæ jus fisci exigere poterat, in integrum eidem concessimus Ecclesiæ, scilicet ut perpetuo tempore in eodem loco Deo famulantibus ad peragendum Dei servitium augmentum & supplementum sit. Hanc verò auctoritatem, ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris per diuturna tempora diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus, & anuli nostri impressione signari iussimus.

Imperator Augustus omnibus Episcopis, Abbatibus, Ducibus, Comitibus, Vicariis, Centenariis, Teloneariis, Actionariis, vel omnibus rempublicam administrantibus seu ceteris fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris tam præsentibus quam futuris. Notum sit quia venerabilis Alegrerus Abbas ex monasterio sancti Germani quod est constructum in suburbio Autissiodorensis civitatis, ubi ipse sanctus corpore requiescit, detulit nobis auctoritatem avi nostri Pippini Regis & Karoli bonæ memoriæ genitoris nostri piissimi Augusti seu & antecessorum nostrorum, Regum videlicet Francorum, in quibus continebatur qualiter ipsi ob æternæ retributionis fructum concessissent eidem monasterio teloneum de quatuor navibus que per Ligeris flumen seu cetera flumina propter sal & cetera commercia discurrebant, undecunque fiscus teloneum exigere poterat. Pro firmitatis namque studio postulavit nobis præfatus Alegrerus Abbas ut paternum seu prædecessorum nostrorum Regum morem sequentes, hujusmodi auctoritatis nostræ beneficium eidem concederemus vel confirmaremus monasterio. Cujus precibus nobis ob amorem Dei & venerationem sancti Germani Pontificis & hoc præceptum munificentie nostræ firmitatis gratia circa ipsum monasterium fieri libuit; per quod jubemus atque præcipimus ut nullus iudex publicus vel quilibet ex judicariæ potestate prædictæ quatuor naves, que per fluvium Ligeris vel per cetera flumina infra ditionem imperij nostri ob utilitatem & necessitatem ipsius monasterij discurrunt, ad quascumque civitates, castella, aut portus, vel cetera loca accessum habuerint, nullus ex eis aut hominibus qui eas prævident nullum teloneum aut ripaticum aut portaticum aut pontaticum aut salutaticum aut cispaticum aut tranaticum aut pulveraticum aut ullum occursum vel ullum censum aut ullam redibitionem accipere vel exigere audeat; sed licet sit, absque alicujus illicita contrarietate vel detentione, per hanc nostram auctoritatem naves & homines qui eas prævidere debent, cum hiis que deferunt, liberè atque securè ire & redire. Et si aliquas moras in quolibet loco fecerint, aut aliquid mercati fuerint aut vendiderint, nihil ab eis prorsus, ut dictum est, exigatur. Hæc verò auctoritas ut plenior in Dei nomine obtineat vigorem & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris verius credatur & diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari iussimus. Datum v. l. Idus Martij anno Christo propitio tertio imperij Domini Ludovici piissimi Augusti, Indictione i. x. Actum Aquigrani palatio regio in Dei nomine feliciter. Amen.

XXXI.

Præceptum Ludovici Pij de quatuor navibus super Ligerim & alia flumina concessis monasterio sancti Germani Autissiodorensis.

An. 816.
Ex chartulario S.

IN nomine Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia

XXXII.

Præceptum Ludovici Imperatoris de immunitate Cormaricensis canoniæ & rebus sancti Marini.

An. 816.
Ex chartulario S. Martini Turon.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante clementia Imperator Augustus. Si petitionibus ser-